

ГІПОТЕЗА ПІСЛЯЖИТТЯ

Сторінки нової книги

Я думав про кричущу несправедливість, неможливість і неприйнятність того, що я зустрічаю польську весну без Марії на її землі, що п'ю каву й розмовляю з її рідними без неї, наче я самозванець...

...Я пишу ці рядки 27 листопада 2024 року, на другий день після сумних роковин: чотири роки тому пішла з життя моя дружина Марія, з якою прожили разом понад шістьдесят років; того ж проклятого високосного 2020 року помер мій син Ярослав. Ці смерті найрідніших мені людей (на щастя залишилася улюблена донька Богдана, в сім'ї якої я живу сьогодні) стали для мене катастрофою, яка означала кінець мого 86-літнього життя, повного дивних пригод і поворотів долі.

У році 2022 почалася кривава російська повномасштабна війна проти України, яка принесла моєму народові й мені загрозу смерті, зникнення зі сторінок світової історії, геноциду, ГУЛАГУ, етнічних чисток, депортацій та насильницької русифікації, здійснюваної московськими катами – «старшими братами», які понад три століття нашого співіснування дивилися на українців з погордою, заздрістю, ненавистю, презирством, недовірою, прикриваючи ці смертоносні почування «глибинного народу» пропагандистськими гаслами «дружби народів».

Катастрофа, перед лицем якої опинився український народ, перевершила всі мої особисті душевні болі, хоча й не притлумила їх, а лишень посилила. Я став маленькою непомітною краплею в океані народного горя – загибелі сотень тисяч людей, серед яких – невинні малі діти – від рук російських вбивць.

Від листопада 2020 року, коли хворів на Ковід, й до 24 лютого 2022 р. – часу нападу Росії на Україну – я перебував у темряві глибокої депресії. Це був тунель без кінця, без просвіту попереду. Я був переконаний, що життя моє скінчилось, не розуміючи чому Бог відклав свій вирок й навіть не забрав мене до себе – тобто на вигаданий мною «Небесний Єрусалим» – астрономічний центр Всесвіту, сяючу неземним світлом пірамідальну структуру, пристановище душ померлих людей, – описаний в 3041 році швейцарським астронавтом-священником Карлом Краутгамером, якому відкрився Третій закон Бога – закон збереження й вічного кругообігу душ (дивись фінальні сторінки моєї книги «Час Тирана», 2014).

У березні 2022 року, під час облоги Києва російськими ордками, я виїхав до Польщі, де мешкала сім'я сестри моєї дружини в Катовіце – столиці Шльонська, польської Силезії, звідки походила Марія. Ми з дружиною часто бували в цьому затишному домі в 1960-1970 роках, застали в живих ще дідів і старих друзів роду Мілонів та Гоїв – учасників трьох шльонських повстань проти німецьких загарбників в 1919-1921 роках; це були веселі старі люди, переважно шахтарі, які любили випити й потанцювати, які розповідали мені про бої з німцями; говорили вони специфічною мовою, особливим шльонським діалектом польської мови, пересипаним німецькими й давнослов'янськими словечками; вони часто ляпались, примовляючи при цьому слово «перуне» – ім'я забутого на київських пагорбах бога блискавок Перуна.

Коли потрапив до Польщі в 2022 році, я був ледве живий і мій двоюрідний племінник Кшишек – колишній спортсмен, а тепер огрядний успішний бізнесмен – виводив мене на коротку прогулянку понад залізничними коліями, прокладеними в яру; починалася весна, я задихався, вдихаючи тепле повітря й запахи зеленіючих дерев, а Кшишек розповідав мені історію свого роду, в якому кілька талановитих ремісників спилили на амен, а інші тихо й покірливо померли від різних форм раку, який спадково переслідував його сім'ю. Ми побували на католицькому кладовищі, чистому й позбавленому жакливіх залізних огорож православних цвинтарів, вклавши праху мого тестя і теці Марії та Юзефа Мілонів та сестри Марії – Ярослави Гоїв.

Під час наших прогулянок Кшишек підтримував мене, щоб не впав; я часто зупинявся, аби віддихатись; поїзди проходили двічі на добу, й тут переважно панувала сільська тиша, в якій чути було гавкіт собак з будинку в лісі, який починався на протилежному боці яру. Одного дня я дізнався, що яр, на дні якого прокладено колії, був викопаний військовополоненими під час німецької окупації й накритий маскувальною сіткою. Тут проходили поїзди з невільникими, яких транспортували до станції Освенцім, табору смерті Аушвіц-Бір-

кенау, де людей спалювали. Так весняна залізнична ідилія відкрилася мені страшним минулим, яке повернулося в Україну новою війною на знищення нашого народу. Можна не сумніватися – у разі перемоги Росії поїзди з ув'язненими українцями посунуть на Схід, на каторгу й масове вбивство «націоналістів».

Я згадав, як Марія розповідала мені, як маленькою, п'яти-шести рочків, бачила поїзди, похмурі товарні вагони, що повзли повз їхній дім в Охойце, з яких визирали люди, які просили воду.

Живучи у Кшишека та його дружини Йолі, я годинами не відходив від телевізора, який був заповнений українськими лихими новинами; польські генерали, стоячи перед картами України, водячи указкою по місцям, добре мені знайомим, жорстко і правдиво коментували хід боїв і наших втрат; їхні зведення відрізнялися від українських химерних й імлістих оповідок, від брехливих запевнень київського нарциса і зрадника Арестовича в швидкому закінченні війни й замиренні з вбивцями.

Я думав про кричущу несправедливість, неможливість і неприйнятність того, що я зустрічаю польську весну без Марії на її землі, що п'ю каву й розмовляю з її рідними без неї, наче я самозванець, залишивши дружину в Києві, самочинно потрапив у цей двоповерховий дім у Заліссі, де мене так гостинно приймають... Почуття провини і сорому й досі переслідують мене.

Саме тоді вперше прийшла думка про ПІСЛЯЖИТТЯ. Про те, що я прожив належне мені некоротке й сповнене подій ЖИТТЯ, яке скінчилося в році 2020 – разом з життям Марії та Ярослава. Все, що сталося пізніше – це незрозуміло як, чому і навіщо дароване мені ПІСЛЯЖИТТЯ. Коли я поділився цією думкою з одним з друзів у Польщі, він сказав: «Вважайте, що Бог поклав на Вас місію. Він має якийсь задум». Я не повірив, подумав, що це типове заспокоєння, спроба пояснити непроникну алогічну темряву життя волею Божою.

Але відтоді гіпотеза ПІСЛЯЖИТТЯ – коли людина у дивний спосіб продовжує жити й працювати після закінчення основного строку земного перебування, дивлячись на себе ніби збоку, сприймаючи кожен день страждань і боротьби, як додатковий подарунок неба – й додаткове зобов'язання перед мертвими – ця гіпотеза прижилася в моїй душі. Бо інакше не можу пояснити того, що сталося зі мною.

Таким чином, ця книга складається з роздумів про деякі події мого ЖИТТЯ (до 2020 року) й ПІСЛЯЖИТТЯ – тих неймовірних пригод 2022-2025 років, які трапилися зі мною в Польщі та Норвегії.

ЖИТТЯ обіймає три основні напрями, три складові частини мого існування: медицина, література, політика. ПІСЛЯЖИТТЯ сповнене однією пристрастю: боротьбою з рашизмом-путінізмом.

Цей текст не є автобіографією чи спогадами в класичному сенсі цих слів; я лишень розповідаю про окремі епізоди мого життя на тлі історії й ділюся думками про деякі постаті та події, які вплинули на мою долю та духовний розвиток. Я означив жанр цієї книги як Підсумки, Оцінки, Запитання. До яких істин я дійшов у процесі життя. Які оцінки я можу дати окремим людям чи подіям; і Запитання – насамперед до самого себе, до своєї совісті. Запитання до українського народу, до якого належу, але не завжди розумію його вчинки й нерідко не погоджуючись з ними; Запитання до Бога, на які не чекаю відповіді. Бо згідно з моєю теорією, небесні комп'ютери працюють на повну потужність, проте не встигають обробляти всю гігантську інформацію, яка поступає з планети Земля. І тому сигнали-вироки з неба доходять до нас з таким запізненням – через декілька поколінь, стаючи незрозумілими сучасникам.

У цій книзі я не збираюся розповідати про своє приватне життя; не даватиму безлічі побутових деталей прожитої доби, хоч і ціную яскраві описи минулих літ, яких повно в моїй прозі. Не хочу нікого повчати, бо ненавиджу нудну дидактику. Кожна людина проживає своє унікальне життя й навчається на власних помилках. Але історичний досвід може запозичити.

Хочу, щоб читач задумався над такими поняттями, як Історія і Доля людини, Вибір свого місця на вірному боці борні, Майбутнє, що проростає з минулого – на яких демонів може перетворитися маленький непомітний білий метелик, що тріпотить позаду, за обріями часу.

Юрій Щербак,
письменник і дипломат,
Голова Ради НМФ

<https://mediaforum.news/>

Загальна ілюстрація: рисунок автора, у тексті – фото його дружини...